

ALKULAATU

Kasvisten alkutuotannon kestävyys näkyväksi
laatujärjestelmien avulla

**Peruna-alan laatujärjestelmäsertifiointin
vaihtoehdot** Anne Piirainen, MTK/26.2.2025 Raisio

Laatujärjestelmäsertifiointien ja kestävyysauditointien taustalla

- 3. osapuolen sertifiointiin perustuva laatujärjestelmä:
  - Läpinäkyvyys
  - Luotettavuus
  - Tuoteturvallisuuden, ympäristön huomioimisen ja työntekijöiden terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen
  - Alkusysäys 1980-luvun hullun lehmän tauti – kuluttajien luottamus elintarviketuotantoon r
- CSDDD eli EU-huolellisuusvelvoitelainsäädäntö 2024
  - Suurten yritysten kestävyysraportointivaatimus ulottuu toimitusketjuissa
  - Saksassa voimaan jo 2023
  - Lidl edellyttää suorilta tavarantoimittajilta kestävyys-/vastuullisuusauditointia EcoVadis-alustalla (englanninkielinen alusta)
  - Kotimaiset vähittäiskauppaketjut

Nykyiset ja tulevat vaatimukset kasvissektorilla

- Laatu Suomesta Oy aloitti toiminnan 20.1.2025
- Toiminnanjohtaja Katarina Lassheikki
- IP-järjestelmän asiamies suomessa
- “Pyrittävä löytämään ratkaisu IP-järjestelmästä”
- Jos asiakas valinnut muun järjestelmän, ok kouluttaa/antaa neuvontaa siitä
- GG-koulutukset ja konsultoinnit alihankintana

Nykyiset ja tulevat vaatimukset kasvissektorilla

- **GLOBALG.A.P. FV +GRASP tai IP-Sigill Kasvikset (+Työehdot) - yhden vk-ketjun vaatimus tällä hetkellä, lisäksi 30.4.2025mennessä EcoVadis-kestävyysauditointi**
- **Toinen vk-ketju:1.1.2026 vk-ketjun toimittajilla oltava GLOBALG.A.P. (+GRASP) tai IP-Kasvikset Perussertifiointi /IP-Sigill Kasvikset (+Työehdot), (jatkojalosteiden raaka-aineiden viljelijöillä vaade lievennetty)**
- **Viennissä/tuonnissa välittäjillä oltava CoC-ketjujäljitettävyyssertifiointi, jotta voi myydä GG-sertifioituna=kirjoittaa laskuun/lähetteisiin GG-statusen**

Kasvisalan laatujärjestelmät Suomessa

Kasvisten alkutuotannossa on käytössä tällä hetkellä 3 eri laatujärjestelmäohjelmaa (scheme)

1. **Laatutarha** (ei ole sertifiointijärjestelmä)

- 2. osapuolen neuvonnallinen auditointi joka 4. vuosi, kahden vuoden kuluttua auditoinnista tehtävä itsearviointi ja palautettava KK:lle
- **Viljelmän Laatutarha**
- **Pakkaamon Laatutarha**

Järjestelmän omistaja Kotimaiset Kasvikset ry, asiamies Katarina Lassheikki, Laatu Suomesta Oy, hallinnointi Hedelmän- ja marjanviljelijäin liitto ry/Tomi Pousi

Kasvisalan laatujärjestelmät Suomessa

2. IP-järjestelmä – 3. osapuolen auditointiin perustuva järjestelmä

- IP Kasvikset Perussertifiointi
- IP Sigill Kasvikset
- IP Elintarvike Perussertifiointi soveltuu kasviksia pakkaaville yrityksille
- IP Sigill Koriste- ja taimitarhakasvit
- Lisämoduuleina IP Työehdot ja Ilmastosertifiointi
- Järjestelmässä on sertifiointivaihtoehtoja myös muille tuotantosunnille

Järjestelmän omistaja on ruotsalainen SKAB Ab, Suomessa asiamies Laatu Suomesta Oy/Katarina Lassheikki v. 2025 alkaen

SIGILL®
KVALITETSSYSTEM AB

Kasvisalan laatu järjestelmät Suomessa

- 3. GLOBALG.A.P. Hedelmät ja vihannekset** – 3. osapuolen auditointiin perustuva kansainvälinen järjestelmä
- Kansainvälisesti laajimmin käytössä oleva järjestelmä kasvisten alkutuotannossa
  - Lisäosia useita, Suomessa tällä hetkellä GRASP GG- sosiaalisten käytäntöjen riskinarviointi käytössä, josta on kansallinen tulkintaohje
  - Mahdollistaa viennin sekä toimittamisen kv-kasvituotteiden jatkojalostusyrityksille
  - Välittäjillä oltava CoC-Chain of Custody-sertifiointi, jotta voivat myydä GG-sertifioituna ja merkitä sertifiointistatuksen myyntiasiakirjoihin (laskut. Lähetteet, rahtikirjat)

GLOBALG.A.P.

Sertifiointivaihtoehdot:

- Tilakohtainen sertifiointi (optio 1, n. 40 sertifioitua yritystä v. 2024)
- Ryhmäsertifiointi (optio2)
  - Tällä hetkellä ryhmäsertifiointi kahdella tuottajaorganisaatiolla: Vihannes-Laitila (34) ja Andelslaget Närpes Grönsaker (34)
  - Valmisteilla yhdellä jatkojalostus-yrityksellä omille sopimustuottajilleen (15-20 tuottajaa)

Muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta kaikilla myös GRASP-arviointi

Nostoja järjestelmistä

- GG:ssa auditointi vuosittain, IP joka toinen vuosi, välivuosina itsearvioinnin tekeminen
- IP:ssä vuosimaksu, GG-järjestelmämaksu sisältyy auditoinnin kokonaishintaan
- GG:ssä esim. viljelykiertojen osalta Suomen tukiehtojen mukaiset, IP:ssä varhaisperunan osalta myös mahdollista viljellä peräkkäisinä vuosina samalla loholla, jos sadonkorjuu on viimeistään 15.7. ja kylvetään kerääjäkasvi tai jokin muu kasvi sadonkorjuun jälkeen (muodostaa ”viljelykierron”)
- GG: Kasvinsuojeluainejäämien riskinarviointi ja näyte vuosittain
IP maksaa n. 1500 €/v, GG-auditointimaksu vain hieman korkeampi jos ei GRASP-auditointia

GG-ryhmäsertifiointi

- Kannattava vaihtoehto tuottajaorganisaatioille
- myös sellaisille markkinointiorganisaatioille /jatkojalostajille, joiden sopimustuottajat myyvät tuotteensa organisaation kautta - sertifikaatti ryhmälle, ei yksittäiselle tuottajalle
- Ryhmäkuri, yhteiset dokumenttipohjat, jäljitettävyyden ja massataselaskennat,
- Ryhmän hallinnoinnista kustannuksia: QMS (laadunhallintajärjestelmä), vuosittain sisäiset tila-auditoinnit ja ryhmän QMS:n sisäinen auditointi, kasvinsuojeluaineiden jäämäseurantaohjelman toteuttaminen, ulkoisten auditointien organisointi – neliöjuuri maatiloista ja yhteisistä pakkaamoista/varastoista sekä QMS auditoidaan vuosittain sertifiointilaitoksen toimesta

Sertifiointilaitokset

Ruotsalainen SMAK Certifiering Ab

- Auditointi suomen ja ruotsin kielillä, tarvittaessa myös englanniksi, auditoijat samoja GG:ssa ja IP-järjestelmässä Suomessa, auditointitarjouspyynnöt Katrine Petäjistölle

Baltic Control Certification, Tanska

- muutama asiakas Suomessa, auditoinnit englanniksi, tulkki GRASP-osuudessa

Control Union, Alankomaat

- kaksi ryhmäsertifiointiasiakasta, auditoinnit englanniksi

SLC

Alkulaatu – kasvisten alkutuotannon kestävyys näkyväksi laatujärjestelmien avulla

- suomalaisen alkutuotannon kestävyys näkyväksi laatujärjestelmien avulla
- edistää vientiä
- Hanke kestää 3 vuotta
- 1.9.2024 – 31.8.2027
- tuloksista tiedotetaan aktiivisesti sekä hankkeen edetessä että hankkeen loputtua

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

SLC

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Alkulaatu – kasvisten alkutuotannon kestävyys näkyväksi laatuvarmistuksen avulla

Hankkeen kohderyhmä:

- elintarvikkeiden alkutuottajat
- pakkaamot
- sertifiointiprosesseihin osallistuvat asiantuntijat ja organisaatiot.

Alkulaatu > tavoitteet 1/2

Hankkeessa on kaksi toimenpidekokonaisuutta alatoimenpiteineen:

1. Kasvissektorin laatu järjestelmä GLOBALG.A.P.

- 1) Hyväksytty kansallinen tulkintaohje GLOBALG.A.P. IFA Hedelmät ja vihannekset -standardista
- 2) GLOBALG.A.P:n pakkaamosertifiointin (PHA) käyttöönoton edistäminen pilotoinnin avulla (vaatii lobbaustötä GG:n suuntaan)
- 3) GLOBALG.A.P.-neuvontaa tekevien konsulttien ja laatu järjestelmä vastaavien yhteistyö

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

SLC

Tavoitteet 2/2

2. **Laatujärjestelmien hallinnointi ja kestävyysraportointi**
  - 1) Laatujärjestelmien tukimateriaalin yhtenäistäminen ja uuden tukimateriaalin tuottaminen tuottajien tarpeiden mukaisesti
  - 2) Laatujärjestelmiin perustuvan kestävyysraportoinnin edistäminen, tarkistuslistojen tuottaminen ja tuottajien kouluttaminen

SLC

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

GG-neuvojakoulutus

Yhteistyössä Alkulaatu-hanke ja Laatu Suomesta Oy

- Johdanto-/infopäivä 25.3. (Simonkatu 6, Helsinki)
- Varsinainen koulutus maksullista, hinta n. 1500 €+alv, lisäksi matkakulut
- Osallistuja saa hyvän pohjakoulutuksen GG-neuvonnalle, myös valmiit materiaalit käyttöönsä
- Tavoitteena muodostaa neuvojen verkosto alueelliset tarpeet huomioiden

SLC

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

KESTÄVYYSRAPORTOINTI

- Hankkeen toteutuksen aloitus kestävyysraportointityökaluilla
- Raportointityökalujen kehittäminen GRI-raportointistandardisarjan ja muiden olennaisten standardien mukaisesti
- Vertailu EcoVadis-auditointiympäristön vaatimusten kanssa (Lidl suorat tavarantoimittajat)
- Hyödynnetään nykyistä tukimateriaalia, päivitys tarpeen mukaisesti – GG-tukimateriaalit hyödynnettävissä
- Ohjeistukset, lomakkeet ->käsikirja
- Kotimaiset vk-ketjut ja muut ostajat?

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

SLC

HANKE- TIIMI

- Hankepäällikkö Taru Antikainen
- Asiantuntija Anne Piirainen (80% työaika)
- Erikoiskasviasiantuntija Antti Lavonen
- Erikoiskasviasiantuntija Mika Virtanen
- Juristi Kimmo Tammi

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

ALKULAATU

Kasvien alkutuotannon kestävyys näkyväksi
laatujärjestelmien avulla

Kiitos!

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

SLC

